

de maximum snelheid voor auto's bedraagt 40 km per uur. Oostelijk van Kunming sluit de Birmaweg aan op een tweetal wegen, resp. van 1300 en 1160 km lengte in de richting Tsjoenking.

Naast de vermelde route zijn thans in de provincie Yunnan nog enkele andere wegen voor autoverkeer geschikt gemaakt. Uitgestrekte gebieden, vooral westelijk van Kunming ten N. en ten Z. van de Birmaweg, zijn evenwel nog geheel aangewezen op de oude karavaanwegen.

Luchtvaart. Reeds vóór de Chinees—Japanse oorlog was Kunming een knooppunt van luchtlijnen. Een Chinees-Duitse en een Chinees-Amerikaanse Maatschappij onderhielden geregelde luchtverbindingen met Peking, Shanghai, Hanoi, Kanton en Hongkong. Tijdens de oorlog heeft de luchtvaart een geweldige vlucht genomen. In de periode, waarin de Birmaweg was afgesneden, werd 20.000 ton per maand door de lucht vervoerd en landden dagelijks 600 toestellen op het modern ingerichte vliegveld van Kunming. Er is reden om aan te nemen, dat ook thans het luchtverkeer via Kunming zich in gunstige zin blijft ontwikkelen. Aangezien het wegverkeer in Yunnan, als gevolg van de moeilijke terreingesteldheid, zware financiële lasten meedraagt, is het relatieve verschil in kostprijs met het luchtverkeer hier minder groot dan in andere streken der wereld. Voor het vervoer van passagiers, post en hoogwaardige goederen wordt meer en meer het vliegtuig geprefereerd.

Het is zeer moeilijk om voorspellingen te doen over de toekomstige economische ontwikkeling van Yunnan. De activiteit van de laatste jaren was sterk kunstmatig en kan

dus niet als maatstaf dienen. De omschakeling van oorlogs- op vredeseconomie zal met een crisis gepaard gaan, waarvan de eerste symptomen al zichtbaar zijn. Een groot deel van de in oorlogstijd aldaar gevestigde industrieën zijn reeds stilgelegd; tengevolge van de enorme transportkosten en de hoge lonen voor geschoolde arbeidskrachten kunnen zij niet concurreren tegen de ondernemingen in de kuststreek.

In de toekomst zal het land weer grotendeels zijn aangewezen op land- en mijnbouw. Zoals hierboven gebleken is, exploiteert Yunnan reeds een rijke schakering aan delfstoffen. De resultaten van de mijnbouwonderzoekingen, die de Amerikanen in de oorlog hebben ingesteld, zijn niet bekend gemaakt. Het blijft echter steeds zeer goed mogelijk, dat nieuwe vondsten hier de economische structuur radicaal zullen wijzigen. China heeft voorts voor de uitvoering van zijn industrialisatieplan alle metalen nodig, die Yunnan kan leveren. De handelaren, die in de oorlog veel geld verdiend hebben, zoeken naar belegging van hun nieuw verworven kapitaal. De mijnen, vooral de kopermijnen, die tot nu toe onvoldoende zijn geëxploiteerd door gebrek aan kapitaal, zullen het gezochte beleggingsobject kunnen vormen.

Als doorvoergebied zal Yunnan steeds zeer belangrijk blijven, vooral wanneer de spoorwegplannen voltooid zijn. Een goed spoorwegnet zal ook het vreemdelingenverkeer kans op ontwikkeling geven.

J. Damen.

Uit: *Études et Conjuncture Économique Mondiale*, 1946, no. 5.

BIBLIOGRAPHIE

Nederlandse Statistiek.

PH. J. IDENBURG. *Geschiedenis der Nederlandse Statistiek*, (in het verzamelwerk „De Nederlandse Volkshuishouding tussen twee oorlogen”). 54 blz., Utrecht/Brussel, z. j. —

Ordening zonder statistiek is een schip zonder roer en daar de periode tussen de beide wereldoorlogen gekenmerkt is door een sterke ontwikkeling van het ordenend ingrijpen van de overheid in het maatschappelijke leven in de ruime zin des woords, ligt het wel voor de hand, dat de geschiedenis van de statistiek in Nederland, over dit tijdvak, die de directeur van het Centraal Bureau voor de Statistiek in dit boekje heeft geschetst, er in het algemeen één is van sterke groei. Van dit verband tussen de ontwikkeling van het maatschappelijke leven en die van de statistiek, is de schrijver zich volkomen bewust en hij heeft dan ook voortdurend getracht dit duidelijk te doen uitkomen. Zijn bijdrage is daardoor meer geworden dan een opsomming van feiten aangaande onze ambtelijke statistiek en heeft daardoor aan leesbaarheid en betekenis belangrijk gewonnen.

Natuurlijk is de ontwikkeling sedert het eind van wereldoorlog no. 1 geen rechtlijnige geweest. Het verlangen naar herstel van de volledige economische vrijheid na de vorige wereldoorlog en een daaruit voortvloeiende tegenzin tegen elke ambtelijke bemoeiing, ook die ten behoeve van de statistiek, alsmede de spoedig optredende drang naar bezuiniging bij de overheid, hebben de statistiek geen goed gedaan en hebben, o.a. wat de productie-statistiek betreft, de wijzers van de klok teruggezet. Ook in de crisisjaren heeft de bezuinigingswoede de ontwikkeling van de statistiek, die juist toen van voortdurend groter belang werd, niet zelden belangrijk geremd, al is natuurlijk al met al juist in die jaren de groei uiterst belangrijk geweest.

De groei van de statistiek in deze jaren is tegelijkertijd de groei van het Centraal Bureau voor de Statistiek geweest. Werd in het begin van de onderhavige periode nog een niet onbelangrijk gedeelte van de ambtelijke statistiek

verzorgd door verschillende ministeries en diensten, geleidelijk is de centralisatie van de statistische werkzaamheden voortgeschreden, zodat deze thans vrijwel zonder uitzondering onder het C.B.S. vallen.

Een enkele opmerking nog. Zoals gezegd, heeft de schrijver duidelijk laten zien, hoe de ontwikkeling van de statistiek in sterke mate werd bepaald door de toenemende maatschappelijke behoefte t.a.v. de uitkomsten van de statistiek, in het bijzonder in verband met te nemen overheidsmaatregelen. Waar echter weinig of geen aandacht aan werd besteed, is de verhouding van de statistiek tot het tussen de beide wereldoorlogen zo sterk tot ontwikkeling gekomen zuiver en toegepast regionaal, sociaal en economisch onderzoek. De grote verandering, die de studie van de geographie in Nederland sedert de vorige oorlog heeft ondergaan en de sterke opbloei, welke ze heeft vertoond, heeft niet alleen geleid tot een zeer sterke toeneming van gebruik van statistische gegevens voor regionale onderzoekingen en een toenemende ontwikkeling en verfijning van de methoden tot verdere verwerking van deze gegevens, doch heeft ook ten gevolge gehad, dat van de zijde van deze gebruikers hogere eisen aan de te verzamelen gegevens werden gesteld. Vooral was dit het geval, toen in de loop der dertiger jaren door de ontwikkeling van de ruimtelijke ordening, het economisch-technologisch onderzoekswerk enz. deze nieuwe generatie van geografen meer en meer werd betrokken bij ambtelijk of semi-ambtelijk regionaal onderzoek. De invloed hiervan op de ontwikkeling van onze statistiek is reeds onmiskenbaar en zal zeker in de toekomst nog groter worden.

Prof. Dr E. W. Hofstee.

* *

Bodemkunde van Nederland.

C. H. EDELMAN. *Over de bodemgesteldheid van Midden-Nederland*. 96 blz., met fig. en schetskrtn. Utrecht (Oosthoek). 1947. f 3,90. —

Onze dichte bevolking en de schaarste aan cultuurgronden dwingen tot het meest doelmatige gebruik er van. Daarvoor is goede kennis van de eigenschappen en van de